

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: **Sędzia SO Ewa Ligoń-Krawczyk**

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2018 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **G. Z.**

z udziałem **P. S.**

o zakazanie rozpowszechniania nieprawdziwej informacji wyborczej, nakazanie jej sprostowania oraz o przeproszenie

postanawia

umorzyć postępowanie.

Sędzia SO Ewa Ligoń-Krawczyk

UZASADNIENIE

Wnioskiem złożonym w dniu 2 listopada 2018 roku o godzinie 15:57 w Biurze Podawczym Sądu Okręgowego w Warszawie G. Z. – kandydatka na wójta gminy I. domagała się na podstawie art. 72 ustawy z dnia 16 lipca 1998 roku ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw o zakazanie uczestnikowi postępowania P. S. rozpowszechniania informacji, iż kandydatka na wójta gminy I. G. Z. brała udział w „ustawianiu” konkursów w ww. gminie i że taki proceder w ogóle miał miejsce. Ponadto wnioskodawczyni wniosła o nakazanie uczestnikowi sprostowania powyższych nieprawdziwych informacji poprzez zamieszenie na portalu(...) z prywatnego konta uczestnika na grupie (...) oficjalnych przeprosin i stwierdzenia, że pisał nieprawdę oraz nakazanie uczestnikowi sprostowania nieprawdziwych informacji poprzez zamieszenie w lokalnych gazetach gminy I. oficjalnych przeprosin i stwierdzenia, że pisał nieprawdę, na pierwszej stronie gazety (...)” wytłuszczoną czcionką o wielkości 12 pkt. (wniosek k. 3-4).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Postępowanie zainicjowane wnioskiem G. Z. podlegało umorzeniu.

Wniosek G. Z. złożony został w dniu 2 listopada 2018 roku (piątek) o godzinie 15:57. Przydzielenie sędziego referenta nastąpiło w tym samym dniu o godzinie 16:38, zaś pismo wnioskodawczyni inicjujące postępowanie wpłynęło do właściwego wydziału o godzinie 16:57.

Zgodnie z art. 9 § 1 ustawy z dnia z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz.U. z 2018 roku poz. 754) ilekroć w kodeksie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy, konsula albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy, w konsulacie lub kapitanowi statku. Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu jeżeli koniec terminu wykonania czynności określonej w kodeksie przypada na sobotę albo na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszego roboczego dnia po tym dniu. Przedstawienie wniosku do rozpoznania nastąpiło w piątek, w dniu poprzedzającym dni wolne, po godzinach urzędowania Sądu. Powyższe, skutkowało rozpoznaniem sprawy w dniu 5 listopada 2018 roku.

W pierwszej kolejności należało ustalić właściwe dla rozstrzygnięcia wniosku przepisy. G. Z. jako podstawę swojego żądania wskazała art. 72 ustawy z dnia 16 lipca 1998 roku ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. Wspomniana ustawa utraciła moc z dniem 1 sierpnia 2011 roku stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku przepisy wprowadzające ustawę - Kodeks wyborczy, zgodnie, z którym traci moc ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190).

Obecnie kwestię zasad i trybu zgłaszania kandydatów, przeprowadzania oraz warunków ważności wyborów wójtów reguluje ustawa z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz.U. z 2018 roku poz. 754) (dalej k.w.).

Stosownie do treści art. 111 § 1 k.w. jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia: 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji; 2) przypadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje; 3) nakazania sprostowania takich informacji; 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste; 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone; 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego. Jak stanowi § 2 omawianego przepisu, sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w § 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza wraz z uzasadnieniem osobie zainteresowanej, o której mowa w § 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu. Zgodnie z § 3 art. 111 k.w. na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.

W myśl art. 111 k.w. rozpoznanie wniosku powinno nastąpić w trybie nieprocesowym, co uzasadnia odpowiednie stosowanie przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Co prawda w treści art. 111 k.w. nie zostało to wprost wyrażone, jednakże systematyka kodeksu wyborczego nakazuje przyjąć, iż ochrona przewidziana we wspomnianym artykule odnosi się do treści rozpowszechnianych w trakcie kampanii wyborczej. Świadczą o tym przyjęte rozwiązania ustawowe związane ze specyfiką kampanii wyborczej, w tym bardzo krótkie terminy rozpoznania sprawy w pierwszej i drugiej instancji, które mają zapewnić wydanie rozstrzygnięcia w takim czasie, aby z jednej strony wyborcy mogli zapoznać się z ustaleniami sądu przed dniem głosowania, a z drugiej strony, aby rzetelna debata przedwyborcza, wolna od patologii związanych z rozpowszechnianiem nieprawdziwych wiadomości, miała miejsce przez wystarczająco długi okres, umożliwiając uformowanie woli wyborców (Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 lipca 2008 roku, sygn. akt: K 7/09, OTK-A 2009, Nr 7, poz. 113)

Sąd podziela wyrażane w doktrynie i orzecznictwie stanowisko, iż wydanie orzeczenia dotyczącego ewentualnych naruszeń w trakcie trwania kampanii już po jej zakończeniu staje się bezprzedmiotowe, bowiem odpada cel ochrony wyrażony w art. 111 k.w. Celem tym jest bowiem usunięcie naruszeń mających wpływ na przebieg kampanii wyborczej (Postanowienie Sąd Apelacyjny w Białymstoku z dnia 20 listopada 2014 roku, sygn. akt: I ACz 1401/14). Tym samym postępowanie wszczęte na podstawie wniosku z art. 111 k.w. po zakończeniu głosowania, winno zostać umorzone (A. Rakowska, Udział zawodowego pełnomocnika w postępowaniu " w trybie wyborczym" po wejściu w życie kodeksu wyborczego", Palestra Nr 9-10, 2011, s. 19).

Przypomnieć należy, że zasadniczym celem tego postępowania jest zapewnienie obywatelom dostępu do zgodnych z prawdą informacji o kandydatach i tym samym umożliwienie im podjęcia swobodnej i niezakłóconej decyzji,

która znajduje swój ostateczny wyraz w akcie wyborczym. Tak określony cel postępowania odpada dopiero z chwilą zakończenia procesu wyborczego, to jest zakończenia aktu głosowania.

Jest faktem notoryjnym, iż w dniu 4 listopada 2018 roku odbyła się II tura wyborów wójta gminy I., a głosowanie zostało zakończone. Procedura przewidziana przepisami Konstytucji oraz Kodeksu wyborczego nie przewiduje powtórnego głosowania, przez co akt głosowania uznać należało za zakończony.

Po zakończeniu aktu głosowania odpada również potrzeba ochrony interesu publicznego związanego z obowiązkiem zapewnienia wolnej od nieprawdziwych informacji kampanii wyborczej. Nie oznacza to jednak, że wnioskodawca, w sytuacji gdy doszło do naruszenia jego interesu osobistego jest pozbawiony ochrony prawnej. W dalszym ciągu może on wystąpić na drogę sądową ze stosownym powództwem cywilnym i żądać ochrony przed skutkami naruszenia jego dóbr osobistych za pomocą środków przewidzianych w art. 24 k.c. i 448 k.c. W tym zakresie nie przysługuje jednak wnioskodawcy tryb szczególny, jaki jest tryb uregulowany przez ustawodawcę w brzmieniu art. 111 k.w.

W myśl art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.

Sędzia SO Ewa Ligoń-Krawczyk